

Vierge moderne - Kärlek och modernitet

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Kärlek och modernitet i Edith Södergrans poesi

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

I Svenska 1 ska eleverna läsa och analysera skönlitteratur och andra texter i olika genrer, både från sin egen tid och från tidigare epoker.

Eleverna ska också analysera språkets struktur och betydelse, samt hur språk och stil påverkar läsarens upplevelse av texten.

Ämnets syfte handlar om att utveckla en förståelse för litteraturens roll i samhället och hur den speglar samtidens värderingar och frågor.

Betygskriterium (E)

Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa.

Den muntliga framställningen är sammanhängande och begriplig.

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Edith Södergran (10 min)

- Ge en kort bakgrund om Edith Södergran och hennes plats i den svenska litteraturen.
- Diskutera hennes liv och hur modernismen påverkade hennes skrivande.
- Presentera kontexten för "Vierge moderne" och dess teman.
- Förklara vad som kännetecknar modernistisk poesi.

2. Läsning av "Vierge moderne" (15 min)

- Läs dikten högt för klassen, gärna med olika betoningar.
- Be eleverna följa med i texten och anteckna sina första intryck.
- Diskutera direkt efter läsningen vad som fångade deras intresse.
- Identifiera nyckelord och fraser som återkommer i texten.

3. Temat kärlek i moderniteten (15 min)

- Diskutera hur kärleken skildras i Södergrans dikt.
- Jämför med andra verk från modernismen och deras skildringar av

kärlek.

- Låt eleverna fundera över vad kärlek innebär i en modern kontext.
- Reflektera över hur moderniteten kan påverka kärleksrelationer.

4. Skriftlig analys av texten (10 min)

- Ge eleverna tid att skriva ner sina tankar om dikten.
- Fokusera på språk, stil, och känslor som förmedlas.
- Låt dem formulera egna tolkningar och jämföra med klasskamrater.
- Sammanfatta diskussionerna i en gemensam reflektion.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Edith Södergran:** En av de mest betydande svenska modernisterna vars verk ofta behandlar teman som kärlek, isolering och existens. Hennes poesi är känd för att vara djärv och nyskapande, vilket gör att den fortfarande är relevant idag.
- **Modernism:** En litterär rörelse som uppstod i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Den kännetecknas av att utmana traditionella former och normer inom litteraturen, och ofta speglar samtidens komplexitet.
- **Symbolik i poesi:** Dikter som "Vierge moderne" använder symbolik för att uttrycka djupare känslor och idéer. Det är viktigt för eleverna att kunna identifiera och tolka dessa symboler för att förstå textens fulla mening.
- **Kärlekens olika former:** Kärlek kan ta många former; romantisk, platonisk, och självkärlek är några exempel. Det är centralt att diskutera hur dessa former av kärlek skildras och tolkas i modernistisk litteratur.
- **Språklig variation:** Södergrans språk är ett exempel på hur språket kan förändras och anpassas för att uttrycka komplexa känslor. Att förstå språklig variation är avgörande för att kunna analysera litteratur på djupet.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Modernism	En litterär och konstnärlig rörelse som bröt med traditioner.	Härstammar från latin "modernus".
Symbolik	Användning av symboler för att representera idéer eller känslor.	Kommer från grekiska "symbolon".
Existentialism	Filosofisk riktning som fokuserar på individens frihet och val.	Härstammar från latin "existentia".
Kärlek	En stark känsla av tillgivenhet och attraktion.	Kommer från fornnordiska "kær".
Poesi	Litterär form som uttrycker känslor genom rytm och språk.	Härstammar från grekiska "poiesis".

Diskussionsfrågor

- A. Om Södergran levde idag, hur skulle hennes poesi skilja sig? Vilka moderna teman skulle hon troligtvis ta upp?
- B. Kärlek kan se olika ut beroende på tid, plats och kultur. Hur tror du att kärlekens innebörd förändras i vår moderna värld? Vilka faktorer påverkar detta?
- C. Vilka likheter och skillnader ser du mellan Södergrans syn på kärlek och mer samtida skildringar av kärlek i litteratur och media?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppdrag att skapa en visuell presentation av "Vierge moderne". Varje grupp ska identifiera och illustrera ett centralt tema eller symbol från dikten och presentera detta för klassen. De kan använda digitala verktyg, som bildspel eller affischer, för att förstärka sina tolkningar. Presentationerna avslutas med en klassdiskussion där eleverna reflekterar över varandras arbete och ger feedback.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad handlar "Vierge moderne" om?	Dikten handlar om kärlek, längtan och modernitet.
Vilka känslor väcker texten hos dig?	Känslor av nostalgi, längtan, och ibland melankoli.
Hur skulle du beskriva Södergrans skrivstil?	Södergrans stil är nyskapande, med stark symbolik och känsla.

Fråga	Svar
Vilka teman tycker du är mest framträdande i modernistisk litteratur?	Kärlek, alienation, och existentiella frågor.
Hur skiljer sig modernismen från tidigare litterära stilar?	Den bryter med traditionella former och fokuserar på det subjektiva.
Hur påverkar kontexten Södergrans poesi?	Kontexter av kvinnligt författarskap och modernism påverkar tematiken.
Vad tycker du är mest intressant med att läsa poesi?	Det ger utrymme för känslor och djupare tolkningar.
Hur kan vi relatera "Vierge moderne" till samtidens kärleksrelationer?	Många teman är tidlösa, som längtan och osäkerhet i kärleken.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en egen dikt inspirerad av "Vierge moderne". Dikten ska utforska ett tema som kärlek, förlust, eller längtan. De ska använda minst tre olika stilistiska grepp som identifierades i Södergrans dikt, som symbolik, metaforer, och rytm. Dikten ska vara minst 10 rader lång och lämnas in vid nästa lektion.

Citat

"Konsten att skriva är en konsten att göra sig själv osynlig." – Anton Tjechov, 1900.

Detta citat betonar vikten av att förmedla känslor och upplevelser genom text utan att författarens egen röst stjäl fokus. Det knyter an till lektionen genom att vi diskuterar hur Södergran lyckas förmedla djup känsla och modernitet i sin poesi.

Tags: [Lektion](#)